

ENERGIE
NEDERLAND

Ons kenmerk 2.025.007
Uw kenmerk
Behandeld door IJmert Muilwijk
Telefoon 070 311 4350
E-mail imuilwijk@energie-nederland.nl
Plaats & datum Den Haag, 8 april '25
Betreft Betreft: Reactie op het GTS tarievenvoorstel 2026

Geachte heer De Maa,

Energie-Nederland heeft met grote bezorgdheid kennisgenomen van het tarievenvoorstel 2026 van GTS waarin voor de tweede keer op rij een verhoging van ruim 50% aangekondigd wordt. In de bijlage bij deze brief geeft Energie-Nederland een gezamenlijke reactie met ElementNL, Vereniging Gasopslag Nederland en de Vereniging van LNG shippers. In deze brief geeft Energie-Nederland nog een aantal belangrijke aanvullende punten mee.

Tariefstijging veroorzaakt meerdere problemen

De situatie van jaarlijks tientallen procenten verhoging van gastransporttarieven is niet acceptabel en onhoudbaar. Het leidt ten minste tot 3 zeer grote problemen:

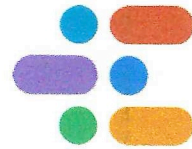
- 1. Voor energietransitie essentiële gascentrales verder onder druk:**

Binnen de energietransitie zijn gascentrales essentieel om periodes met weinig zon en wind op te vangen. De financiële positie van gascentrales staat al enorm onder druk door een lager aantal draaiuren door een snelle groei van hernieuwbare energie. De stijgende gastransporttarieven hebben een significante impact op de (vaste) kosten van Nederlandse gasgestookte centrales. Continuering van de stijgende tarieven zou kunnen betekenen dat het niet meer rendabel is om

Parkstraat 83
2514 JG, Den Haag
070 311 43 50

info@energie-nederland.nl
energie-nederland.nl

KvK Den Haag 50816179
NL37ABNA0613003616
BTW NL8229.40.474.B01

deze steeds minder draaiende centrales operationeel te houden (EP centrale in Rotterdam kondigde recent sluiting aan). Daarmee wordt ook de leveringszekerheid in de elektriciteitsmarkt geraakt.

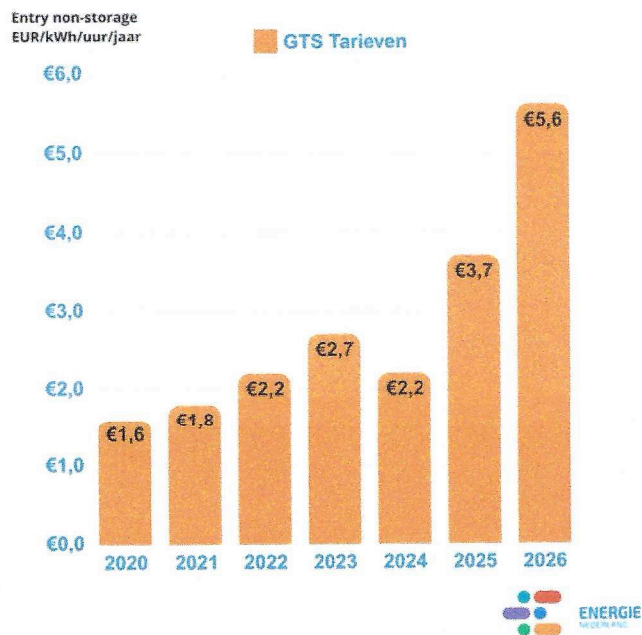
2. **Nederland als doorvoerland onder druk:** De positie van Nederland als doorvoerland van gas komt door het stapelen van dermate hoge transporttarieven onder druk te staan. Hierdoor kan de bezettingsgraad van het netwerk nog sneller gaan dalen en is een vicieuze cirkel in gang gezet. Voor shippers met lange termijn boekingen zijn dit soort tariefstijgingen al helemaal niet door te rekenen. Als er minder gebruik gemaakt gaat worden van gasopslagen en interconnectiepunten leidt dit ook tot een lagere flexibiliteit op de gasmarkt en tot grotere prijsverschillen tussen TTF en omliggende landen.
3. **Consumenten gaan grotere risico-opslag betalen:** De GTS tarieven worden doorgerekend in de leveringsprijs voor gas voor afnemers op de regionale netten. Veel eindafnemers hebben een leveringscontract met een vast prijs. Als gedurende de looptijd van een vaste prijs contract de GTS kosten onverwachts stijgen kunnen deze in veel gevallen (met name voor consumenten) niet worden doorberekend in het leveringscontract en draait de leverancier op voor de kosten. Tot voor kort waren de GTS kosten te overzien en kon door leveranciers geanticipeerd worden op relatief kleine GTS kostenstijgingen, maar met onverwachte stijgingen van >50% is dat niet mogelijk. Zolang de GTS kosten onderdeel zijn van de leveringsprijs dient iedere (substantiële) verandering ruim 3 jaar van tevoren bekend te zijn of er moet op korte termijn een andere systematiek ingevoerd worden waarbij de GTS de tarieven voor de regionale netten doorgerekend worden naar de regionale netbeheerders (cascaderen). Anders worden logischerwijs extra risicopremies opgenomen die de betaalbaarheid voor de consument niet ten goede komen. De recente uitspraak van de ACM dat dit geen prioriteit heeft is zeer teleurstellend voor Energie-Nederland en moet in het licht van de uit de hand lopende GTS tarieven herzien worden.

Fundamentele wijziging tarievenssystematiek nodig

In een normale situatie is het logisch om de kosten van het gasnet te verdelen over de gebruikers van het gasnet. Maar de versnelde afschrijving en dalend gebruik van het net leiden tot extreem hoge tarieven, hetgeen een direct gevolg is van overheidsbeleid ten behoeve van de energietransitie. Diverse investeringen door GTS (zoals de stikstofinstallatie in Zuidbroek), de ombouw van L-gas naar H-gas in omliggende landen en de algemene terugloop in transportvolumes zijn het gevolg van politieke besluitvorming. Het is dus ook

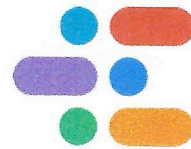
redelijk om deze kosten te alloceren aan diegenen die profiteren van de energietransitie. Dat is de maatschappij als geheel inclusief toekomstige generaties. En het is onterecht om deze kosten volledig te alloceren aan de huidige gebruikers van het gasnet. Energie-Nederland is zich bewust dat de ACM niet gaat over de besluitvorming rondom financiering uit de algemene middelen. Echter, als toezichthouder kan het de impact van de tarieven op de energiemarkten publiekelijk duiden en kenbaar maken in welke richting gekeken moet worden voor een adequate oplossing. Deze stap zet de ACM thans niet.

Energie-Nederland roept KGG en ACM nadrukkelijk op om een alternatief te presenteren, analoog aan het recente IBO onderzoek naar nettarieven voor elektriciteit. Pas in ieder geval een lagere versnellingsfactor toe. De energietransitie gaat immers minder snel dan gedacht. Door een te hoge versnellingsfactor betalen gebruikers nu de kosten voor de gebruikers in de toekomst. De ACM moet ook overwegen om de tariefstijging uit te smeren in de tijd, zodat alle partijen in ieder geval meer tijd hebben zich voor te bereiden.

Figuur 1: Onhoudbare stijging van de GTS tarieven

Tot slot roept Energie-Nederland op om tempo te maken met kortingen voor gastransporttarieven voor "low carbon" gas, wat in het Europese decarbonisatiepakket aangekondigd is. In het tarievenvoorstel van GTS lijkt dit nog niet mogelijk, omdat de Union Database nog niet actief is. In de huidige marktomstandigheden, waarbij de productie van groen gas in

ENERGIE
NEDERLAND

Nederland het moeilijk heeft, is het van belang dat deze kortingen zo snel mogelijk worden ingevoerd.

Conclusie

Energie-Nederland hoopt dat de ernst van de situatie in de volle omvang gedeeld wordt door ACM. Voordat dit tarievenvoorstel wordt omgezet in een tarievenbesluit hoopt Energie-Nederland in overleg te treden over hoe nu verder. Wij geven met alle plezier nog een toelichting op deze brief en de bijlage die namens 4 representatieve organisaties aan u is gericht.

Met vriendelijke groet,

Sam Collot d'Escury
Directeur Energie-Nederland